

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL
PROFESINIŲ STANDARTŲ RENGIMO, ATNAUJINIMO IR TVIRTINIMO TVARKOS
APRAŠO PATVIRTINIMO“ PROJEKTO**
(TAP-19-276; TAIS NR.: 19-2181)

2019-03-08 Nr.NV-668

Vilnius

Įvertinę Projekto atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Pritariame Vidaus reikalų ministerijos siūlymui kartu su Profesinių standartų rengimo, atnaujinimo ir tvirtinimo tvarkos aprašu (toliau – Aprašas) tvirtinti pavyzdinę profesinio standarto formą. Manome, kad vieninga forma užtikrintų teisinio reguliavimo aiškumą, palengvintų darbą profesinių standartų rengėjams. Profesiniai standartai, atitinkantys nustatytus bendrus struktūros reikalavimus būtų aiškesnė informacinė priemonė šių standartų „naudotojams“ (darbdaviams, švietimo įstaigoms, visuomenei). Dėl išvardintų priežasčių pritartume ir Ekonomikos ir inovacijų ministerijos siūlymui Apraše nustatyti reikalavimus kvalifikacijų ir kompetencijų numeracijai.

2. Svarstyтина ar neturėtų būti nustatyta, kad profesinių standartų rengimą ar atnaujinimą gali inicijuoti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. birželio 18 d. nutarime Nr. 637 „Dėl Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo įgyvendinimo“ nurodytos kompetentingos institucijos (toliau – kompetentingos institucijos), nes informavimas apie poreikį parengti naują ar atnaujinti esamą profesinį standartą iš esmės ir yra profesinio standarto rengimo ir (ar) atnaujinimo inicijavimas. Be to, siūlytina pakartotinai įvertinti ar neturėtų būti nustatyta, kad profesinių standartų rengimą ir (ar) atnaujinimą gali inicijuoti ir kiti subjektai, pvz. sektoriai profesiniai komitetai, profesinio mokymo teikėjai ir kt. Tokį pasiūlymą, t.y. išplėsti subjektų, turinčių teisę inicijuoti profesinių standartų rengimą ar atnaujinimą, ratą teikė tiek Vidaus reikalų ministerija, tiek Ekonomikos ir inovacijų ministerija. Manome, kad derinimo pažymoje pateikti argumentai dėl šių pasiūlymų (derinimo pažymoje nurodoma, kad pagal Profesinio mokymo įstatymo nuostatas (25 str. 1 d. 2 p. ir 30 str. 1 p.) kitos ministerijos, Vyriausybės įstaigos, profesinio mokymo teikėjai turi teisę tik dalyvauti rengiant profesinius standartus) nėra pakankamai pagrįsti, nes jei šiuo atveju rengėjai taiko lingvistinį (verbalinį) įstatymo normų aiškinimo metodą, turėtų būti daroma išvada, kad ir kvalifikacijų tvarkymo institucijai nėra suteikta teisė *inicijuoti* profesinių standartų rengimą ar atnaujinimą, kadangi šiai institucijai yra suteikti įgaliojimai *organizuoti* profesinių standartų rengimą (31 str. 1 p.) ir tik socialiniams partneriams yra suteikta teisė *inicijuoti* profesinių standartų rengimą ar atnaujinimą.

3. Apraše nustatyta, kad kvalifikacijų tvarkymo institucija gavusi iš kompetentingos institucijos informaciją apie poreikį parengti naują ar atnaujinti esamą profesinį standartą, „*ją apsvaisto, peržiūri atitinkamus patvirtintus profesinius standartus*“, tuo tarpu gavusi pasiūlymus iš socialinių partnerių kvalifikacijų tvarkymo institucija „*įvertina jų pagrįstumą*“, t.y. vartojamos skirtingos formuluotės, apibrėžiančios iš esmės analogiškus kvalifikacijų tvarkymo institucijos veiksmus, taip pat skiriasi ir sprendimai, kuriuos priima kvalifikacijų tvarkymo institucija: kai siūlymą pateikia kompetentingos institucijos, kvalifikacijų tvarkymo institucija priima sprendimą

„inicijuoti profesinio standarto rengimą ar atnaujinimą“, kai siūlymą pateikia socialiniai partneriai, kvalifikacijų tvarkymo institucija priima sprendimą „rengti, atnaujinti profesinį standartą arba atmesti pasiūlymus“. Svarstyta, ar, siekiant teisinio reguliavimo aiškumo ir teisės akto glaustumo, neturėtų būti nustatyta kokius veiksmus atlieka ir kokią sprendimą gali priimti kvalifikacijų tvarkymo institucija abiem atvejais (tiek gavus kompetentingos institucijos, tiek socialinių partnerių pasiūlymus, o atsižvelgus į šios išvados 4 pastaboje pateiktą siūlymą – ir kitų subjektų pasiūlymus) nedubliuojant iš esmės analogiškų nuostatų ir atsisakant skirtingų galimų sprendimų įtvirtinimo (manome, kad taip pat ir tuo atveju, kai informaciją apie poreikį parengti naują ar atnaujinti esamą profesinį standartą, pateikia kompetentinga institucija, yra tikslinga palikti galimybę priimti sprendimą nerengti profesinio standarto (ar jo pakeitimo) tuo atveju, kai kvalifikacijų tvarkymo institucija nustato, kad poreikio rengti naują profesinį standartą ar atnaujinti esamą nėra). Taip pat siūlytina nustatyti terminą per kurį kvalifikacijų tvarkymo institucija priima atitinkamą sprendimą bei nustatyti, kad apie priimtą sprendimą informuojamas pasiūlymą pateikęs asmuo (nustatant terminą per kurį jis yra informuojamas).

4. Svarstyta, ar, siekiant aiškumo ir skaidrumo, neturėtų būti nustatyta kokiais atvejais ir kokiais kriterijais vadovaujantis kvalifikacijų tvarkymo institucija priima sprendimą atmesti siūlymus dėl profesinio standarto rengimo (atnaujinimo).

5. Atkreipiame dėmesį, kad Aprašo 14 punkto 2 ir 3 sakinių nuostatos iš esmės kartojasi, todėl, siekiant teisės akto glaustumo, siūlome tikslinti Aprašą, atsisakant perteklinių nuostatų.

6. Apraše nustatyta, kad socialiniai partneriai savo pasiūlymus kvalifikacijų tvarkymo institucijai pateikia raštu, tačiau kokių būdu atitinkamą informaciją pateikia kompetentinga institucija nėra nustatyta. Siūlytina tikslinti (vienodinti).

7. Siūlytina patikslinti Aprašo 15 ir 20 punktus, atsisakant neapibrėžtų nuorodų „teisės aktų nustatyta tvarka“, nurodant konkrečius teisės aktus, kurie turimi omenyje.

8. Manome, kad Aprašo 16.1 papunktyje nustatyta formuluotė „turėti <...> patirties sprendžiant atitinkamo ūkio sektoriaus strateginius klausimus“ yra vertinamojo pobūdžio ir gali būti nevienareikšmiškai traktuojama, todėl siūlytume tikslinti. Taip pat, siekiant aiškumo, siūlytume atskleisti Aprašo 16.2 papunktyje vartojamos formuluotės „aukštos profesinės kvalifikacijos darbuotojas“ turinį.

9. Siūlytina Apraše nustatyti terminą, per kiek laiko darbo grupė parengia profesinio standarto projektą.

10. Aprašo 17 punkte minimas *pirminis* rengiamo ar atnaujinamo profesinio standarto projektas, paskesniuose punktuose minimas *tarpinis* profesinio standarto projektas. Siūlytina vienodinti formuluotes, jei jų reikšmė ta pati.

11. Siūlytina įvertinti ir pagrįsti skirtingų profesinio standarto projekto derinimo terminų nustatymo tikslingumą (Aprašo 18 ir 23 punkte nustatytas 20 darbo dienų terminas, Aprašo 22 punkte 40 d.d.).

12. Manome, kad Aprašo V skyriaus pavadinimas neatitinka šio skyriaus nuostatų turinio, nes iš esmės šiame skyriuje aprašoma profesinio standarto projekto derinimo su sektoriniu profesiniu komitetu tvarka.

13. Manome, kad būtų tikslinga nustatyti per kiek laiko nuo Apraše nurodyto kvalifikacijų tvarkymo institucijos sprendimo dėl profesinio standarto rengimo ar atnaujinimo priėmimo (arba nuo pasiūlymo dėl profesinių standartų rengimo ar atnaujinimo pateikimo kvalifikacijų tvarkymo institucijai) kvalifikacijų tvarkymo institucijos vadovas priima sprendimą patvirtinti profesinį standartą ar profesinio standarto pakeitimo projektą.

14. Aprašo 24 punkte nustatyta, kad sektoriniam profesiniam komitetui nepritarus pataisytam, parengtam ar atnaujintam profesiniam standartui, kvalifikacijų tvarkymo institucija nedelsdama apie tai informuoja Švietimo, mokslo ir sporto ministeriją. Manome, kad aprašytas reguliavimas stokoja aiškumo ir išbaigtumo, nes neaišku kokius veiksmus atlieka ir kokius sprendimus priima Švietimo, mokslo ir sporto ministerija gavusi tokią informaciją.

15. Siūlytina atsisakyti Aprašo 6 punkto, kaip nekuriančio pridėtinės vertės teisiniam reguliavimui (savaime suprantama, kad kvalifikacijų tvarkymo institucijos vadovo įsakymu tvirtinamas profesinis standartas, t.y. norminis teisės aktas, turi atitikti ne tik Aprašo 6 punkte nurodytus teisės aktus, bet taip pat ir kitus įstatymus, Vyriausybės nutarimus).

16. Tikslintinas Aprašo 4 punkte ir 10.1 papunktyje nurodytas „Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės“ pavadinimas (oficialus pavadinimas – Lietuvos statistikos departamentas).

Teisės grupės patarėja

Jelena Kučeriaviene